

GODIŠNJA NAGRADA HRVATSKOG MUZEJSKOG DRUŠTVA ZA 2010. G.

Iris Slade i suradnicima za izložbeni projekt *Prva dalmatinska umjetnička izložba – Split 1908.* (Split, Galerija umjetnina, 6. 3. – 3. 4. 2010.).

Prva dalmatinska umjetnička izložba – Split 1908. iz 2010. godine rekonstrukcija je glasovite likovne manifestacije održane 1908. godine u velikoj dvorani novosagrađenog Hrvatskog doma u Splitu. Značaj te izložbe je toliki da je tijekom vremena postala svojevrsnim kamenom međašem u razvoju umjetnosti i muzejske struke na hrvatskome jugu. Na toj je izložbi sudjelovalo 28 slikara i kipara među kojima su Ivan Rendić, Vlaho Bukovac, Mato Celestin Medović, Ivan Meštrović, Emanuel Vidović, Branislav Dešković, Toma Rosandić, Mirko Rački i drugi. Ta je izložba oblikovala nov način poimanja i predodžbe moderne umjetnosti i uspostavila je visoke standarde organizacije i prezentacije likovnih djela. Uz to, konstituirano je i Hrvatsko umjetničko društvo „Medulić“. Proučavanje odjeka te izložbe iz 1908. godine odavno je predmet interesa stručnjaka i znanstvenika, a projekt rekonstrukcije te davne izložbe koji je Galerija umjetnina s tadašnjim ravnateljem Božom Majstorovićem realizirala 2010. godine vrijedan je doprinos poznavanju povijesno-umjetničkih prilika u hrvatskoj likovnosti. Rekonstrukcijom *Prve dalmatinske umjetničke izložbe* napravljen je pregled rezultata istraživanja različitih izvora, od tiskovina iz vremena arhivske građe do stručnih i znanstvenih radova drugih istraživača, sa zajedničkom temom proučavanja te *Izložbe* iz 1908. godine.

Postav izložbe napravili su Iris Slade i Božo Majstorović, rekonstruirajući davnu izložbu s originalima, gdje je to bilo moguće, a izgubljeni i uništeni radovi, kao i oni koje nije bilo moguće posuditi, predstavljeni su putem snimaka. Poneki put je primijenjen princip „zamjenskih umjetnina“ koje su predstavljale pojedine sudionike *Prve dalmatinske izložbe*, čija djela s davne izložbe nije bilo moguće pronaći. Popratnim sadržajem i opremom izložbe omogućeno je prostorno-vremensko povezivanje s nekadašnjom manifestacijom: na nekoliko velikih panoa prikazani su nekoć publicirani snimci postava *Izložbe* iz 1908. kao i pročelje zgrade Hrvatskog doma. Time, kao i lončanicama lovora i juke koje su bile ukras i na davnoj *Prvoj izložbi*, recentna je izložba dobila na atraktivnosti, ali je dobila i dozu odmjerene i nostalgичne evokacije davnog događaja.

Uz veliku ozbiljnost i stručnost kojom je rađena, *Prva dalmatinska umjetnička izložba* iz 2010. značajno je doprinijela poznavanju historijata i identifikaciji umjetnina s *Izložbe* iz 1908. godine. Smatra se da je ova izložba bila kulturni događaj godine u Splitu u 2010., a u nacionalnim razmjerima definitivno je jedan od najzanimljivijih projekata u kojem su na inovativan način primijenjeni svi postulati i kriteriji struke. Uz izložbu je objavljen i vrlo stručan i iscrpan katalog.

I upravo stoga što su, prema riječima predlagача *Izložbe* za Nagradu HMD-a, ovom izložbom «dostignuti visoki standardi u muzeološkoj prezentaciji (...) te mogu služiti kao ogledni primjer za slične poduhvate», Hrvatsko muzejsko društvo dodjeljuje Godišnju nagradu za 2010. godinu i za ovaj projekt.